

Helgeland Bioenergi AS
Drevja
8664 Mosjøen

Saksb.: Louise Engan
e-post: fmnolen@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 63
Vår ref: 2010/7342
Deres ref: «REF»
Vår dato: 05.12.2013
Deres dato: «REFDATO»
Arkivkode: 473

Pålegg om opprydding av avfall fra Helgeland Bioenergi AS - Holandsvika, Vefsn kommune

---

Vedtak 1

Med medhold i lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og avfall (forurensningsloven) § 7 punkt 4 (gjennomføring av tiltak) vedtar Fylkesmannen i Nordland pålegg om opprydding av avfall fra Helgeland Bioenergi AS (HBE) sitt anlegg i Holandsvika, Vefsn kommune.

Avfallet skal fjernes fra anlegget **innen 1.4.2014**. Det skal fortløpende dokumenteres med bilder og kvitteringer at avfallet er fjernet og levert godkjent mottaker.

Vedtak 2

Fylkesmannen i Nordland pålegger herved at det utarbeides en plan for opprydding av avfallet. Vedtaket er hjemlet i forurensningslovens § 49 (opplysningsplikt).

Det skal **innen 13.12.2013** redegjøres skriftlig til Fylkesmannen for en tidsfestet, forpliktende plan for oppryddingen av avfallet jf. vedtak 1.

Varsel om tvangsmulkt

Fylkesmannen varslers samtidig om at det vil bli vurdert å treffe vedtak om tvangsmulkt, jf. forurensningslovens § 73, dersom fristene ikke overholdes.

Bakgrunn

Fylkesmannen ga HBE tillatelse til etablering og drift av anlegg for mottak, mellomlagring og behandling av våtorganisk avfall på visse vilkår den 15.4.2011. En slik tillatelse innebærer at Fylkesmannen fører jevnlig kontroll med at virksomheten overholder kravene som er angitt i gjeldende lovverk samt i utslippstillatelsen.

HBE startet mottak av våtorganisk avfall sommeren 2013. Vi hadde planer om kontroll ved virksomheten i løpet av høsten 2013, men etter en rekke henvendelser og medieoppslag vedrørende luktproblematikk fra anlegget, valgte vi å fremskynde denne. Vi foretok derfor en uanmeldt kontroll den 14.11.2013, i samarbeid med andre berørte etater; Mattilsynet, Kommunehelsetjenesten og Teknisk avdeling i Vefsn kommune. Fra Fylkesmannen deltok Louise Engan (tilsynsleder) og Hege Rasmussen.

I utarbeidelsen av tillatelsen ble vilkår til blant annet mottak, produksjon og overvåkning regulert for å unngå utslipp og nærmiljøulemper. Fylkesmannen forutsatte at disse vilkårene var på plass ved oppstart. Under kontrollen avdekket vi imidlertid at dette ikke var tilfellet, og stanset derfor all mottak av avfall inntil disse var ordnet opp i. Vedtak om stans i mottak av avfall ble sendt den 15. november 2013, med frist til 2. desember 2013 til å etterkomme pålegg om retting av de mest graverende forholdene ved bedriften.

Vi presiserer at vi stanset mottak av råstoff, men HBE fikk en mulighet til prosessere allerede mottatt avfall for å kunne selge det som et kompostprodukt.

En utfyllende tilsynsrapport ble sendt til HBE den 19.11.2013, med pålegg om å rette opp resterende avvik innen 6. januar 2014.

HBE ga skriftlig redegjørelse henholdsvis den 1. og 3. desember 2013 for hvilke avvik som er rettet opp og hva som gjenstår for å få i gang driften. Grunnet blant annet uavklart ledelse, usikker økonomi og ikke fullstendig ferdigstilt avtrekks- og avløpsforhold, har de ikke fått prosessert ferdig de eksisterende massene og er per dags dato ikke klar for å ta imot nytt råstoff.

HBE hadde videre et møte med Helgeland Sparebank den 3. desember vedrørende mulighet for at selskapet ble drevet videre med banken som medeier. Dette ble avslått av banken.

HBE meldte ifra til oss den 4. desember at selskapet var begjært konkurs og sendt til skifteretten.

Pålegg om opprydding er varslet styreleder for HBE, John Lind, per tlf den 4. desember 2013.

Fylkesmannens vurdering

Helgeland Bioenergi AS har en tillatelse gitt i medhold av § 11 i forurensningsloven. Kontrollen vi gjennomførte avdekket omfattende mangler i driften av komposteringsanlegget i Holandsvika, gjeldende krav i tillatelsen var ikke ivaretatt. Anlegget var ikke ferdigstilt, ansvarsforholdet var uklart og internkontrollsystemet var ikke på plass.

Virksomheten fikk en mulighet frem til 2. desember med å rette opp i de mest graverende forholdene slik at de kunne starte opp mottaket av avfall igjen, dette klarte de av ovennevnte årsaker ikke å etterkomme.

HBE har tatt imot og behandlet totalt 1590 tonn slakteavfall siden oppstart, det er i tillegg tilført mellom 1000-1500 tonn strukturmateriale. Grunnet feil med blant annet avfallskverna og styringssystemet til reaktortromlene, ble ikke avfallet kvernet og omdannet til kompostjord slik planlagt. Samlet befinner det seg altså mellom 2600-3100 tonn ikke ferdig-prosessert avfall utendørs på eiendommen.

Da det ikke lenger er drift ved anlegget, representerer avfallsmassene etter vår mening forurensningsproblemer for omgivelsene. Rankene med uferdig kompost ligger ubeskyttet utendørs og har en ukontrollert, anaerob nedbryting som forårsaker sterk nedråtningslukt. Det er dessuten en avrenning fra rankene som per dags dato ikke blir samlet opp og ledet til

---

kommunalt avløpsanlegg. Dette vannet siger ut i Dreva-elven. Naboer har dessuten meldt ifra om at det er økende omfang av fugler som forsyner seg av avfallsmassene, og det er antakelig bare et tidsspørsmål før øvrige skadedyr vil gjøre det samme.

Fylkesmannen mener at vi gjennom forvaltningsmessige virkemidler har gitt virksomheten muligheter til å rette opp i forholdene, slik at driften og mottaket av råstoff kunne starte opp igjen. Vi anser nå at de forurensningsmessige ulempene knyttet til at avfallsmassene ligger på eiendommen, er av en slik art at vi pålegger krav om opprydding.

I tlf.samtale med Edgar Bogfjellmo fra Helgeland Sparebank den 4.12.2013, fikk vi forståelsen av at det er planer om å fortsette prosessering av massene for produksjon av kompostjord. Fylkesmannen har ikke per dato mottatt noen søknad, og mener det er viktig å sende ut pålegget for å tydeliggjøre ansvaret og at vi anser massene som for dårlig lagret.

Bostyrer, eller en ny eier av en konkursbedrift overtar i utgangspunktet ansvaret for å unngå forurensninger. I og med at bostyrer ikke er oppnevnt, retter vi kravet om plan for opprydding til HBE inntil annet er avklart.

Fylkesmannen i Nordland pålegger opprydding av avfallet, og at det utarbeides en tidsfestet, forpliktende plan for dette **innen 13.12.2013**. Planen skal være ambisiøs og realistisk, med sikte på at alt avfallet fjernes i løpet av kortest mulig tid og senest innen 1. april 2014.

Varsel om tvangsmulkt

Fylkesmannen vurderer å bruke tvangsmulkt som et økonomisk virkemiddel for å sikre gjennomføringen av pålegget. Dersom fullstendig plan for opprydding ikke er sendt oss innen den 13.12.2013 varsles det her at det da kan bli aktuelt å ilegge tvangsmulkt til staten, med medhold i forurensningsloven § 73. En eventuell tvangsmulkt for at planen ikke sendes inn, vil settes til kr 2 500,- pr virkedag.

Størrelsen på en eventuell tvangsmulkt som påløper dersom avfallet ikke er fjernet innen fristen, vil tilsvare kostnadene for å rydde bort avfallet. Tvangsmulkt er et økonomisk virkemiddel som Fylkesmannen i Nordland ser seg nødt til å varsle brukt for å tvinge gjennom tiltak. Dersom tiltaket blir gjennomført innen fristen vil ikke tvangsmulkten bli realisert. Oppryddingen må dokumenteres.

Klageadgang

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse **innen 3 uker** fra det tidspunkt underretning om avgjørelsen er kommet fram til vedkommende part. En eventuell klage skal angi det vedtak som det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, 8002 Bodø.

En eventuell klage fører ikke til at iverksettelsen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning, eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort, jf forvaltningsloven § 42. Avgjørelsen av spørsmålet om iverksettelse kan ikke påklages.

Partene har rett til å se sakens dokumenter i henhold til forvaltningsloven §§ 18 og 19. Fylkesmannen vil på forespørsel kunne gi nærmere opplysninger om behandlingen av saken.

Med hilsen

Oddlaug Ellen Knutsen (e.f.)
seksjonsleder

Louise Engan
overingeniør

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:
Vefsn kommune Postboks 560 8651 Mosjøen
Mattilsynet
Helgeland Sparebank